

Prima instanță: Judecătoria Comrat (jud. S.Lebediuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: A.Curdov, D.Talai, A.Șpac)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: N.Clima, V.Cherdivară, I.Șumcov)

ÎNCHEIERE

5 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire declarată de către Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat, semnată de Președintele raionului I.Topal,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” împotriva Alionei Demeșco, intervenient accesoriu Organul de Tutelă și Curatelă cu privire la transmiterea silită a bunurilor gajate,

cererea reconvențională depusă de Aliona Demeșco împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea nulității contractului de credit și a contractului de gaj,

împotriva deciziei din 26 aprilie 2012 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de Aliona Demeșco a fost considerat inadmisibil,

c o n s t a t ă :

La 3 aprilie 2009, Banca Comercială „Moldova- Agroindbank” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Demeșco solicitând deposedarea Alionei Demeșco de apartamentul nr. xx din str. XXXXXXX, nr. xx, or. Comrat, înregistrat în Registrul bunurilor imobile sub numărul cadastral xxxxxxxxx.01.xxx și transmiterea bunului în posesia băncii pentru a fi vândut, evacuarea persoanelor și a bunurilor din apartamentul nr. xx din str. XXXXXXX, nr. xx, or. Comrat, fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea cheltuielilor de judecată privind plata taxei de stat în sumă de 100 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în baza contractului de credit nr. S07136, încheiat la 26 martie 2007 cu Aliona Demeșco, i-a oferit ultimei un credit în mărime de 189 000 de lei, scadent la 20 martie 2022.

A menționat că întru asigurarea rambursării creditului primit și achitării dobânzii calculate, Aliona Demeșco a ipotecat băncii, conform contractului de ipotecă nr. S07136A din 26 martie 2007, apartamentul nr.xx din or. Comrat, str. XXXXXXX, xx, valoarea ipotecară fiind de 256 400 de lei.

A afirmat că Aliona Demeșco nu și-a îndeplinit obligațiile asumate privind restituirea creditului și a altor plăți, încălcând astfel obligațiile prevăzute de contractul de credit și legislația în vigoare. Astfel, la situația din 28 octombrie 2008 a acumulat o datorie în sumă 182 955,28 de lei, constituită din: creditul în termen-169050,00 de lei, creditul restant 4 200 de lei, dobânda neachitată 9 705,28 de lei.

În acest sens, în adresa pârâtei a fost expediată o notificare, însă a rămas fără executare în termenul stabilit.

Prin încheierea protocolară din 21 august 2009 a Judecătorei Comrat a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Organul de Tutelă și Curatelă.

La 05 octombrie 2009, Aliona Demeșco, reprezentată de Victor Iuhno, a depus cerere reconvențională împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” solicitând recunoașterea nulității contractului de credit nr. S07136 din 26 martie 2007 și a contractului de gaj nr. S07136A din 26 martie 2007.

În motivarea cererii reconvenționale, reclamanta a invocat că în luna martie 2007 a fost invitată la Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”, unde i-a fost propus să primească creditul, iar mijloacele primite să le expedieze pentru rambursarea datoriei pe credit care s-au format la Întreprinderea Individuală „Sari Vera”, conducătorul căreia a fost.

De asemenea, a precizat că nu a primit banii în numerar la bancă și nu a efectuat operații pe contul de împrumut, iar scopul eliberării creditului a fost reparația apartamentului, care așa și nu a fost efectuată. Toate mijloacele bănești au fost folosite pentru rambursarea creditului Întreprinderii Individuale „Sari Vera”. Astfel, în opinia sa, contractul de credit este nul, deoarece a fost simulat pentru contractul de credit încheiat cu Întreprinderea Individuală „Sari Vera”.

Prin încheierea din 2 noiembrie 2009 a Judecătorei Comrat s-a acceptat spre examinare cererea reconvențională depusă de Aliona Demeșco.

Prin hotărârea din 16 mai 2011 a Judecătorei Comrat s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank”; s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Aliona Demeșco împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” cu privire la recunoașterea nulității contractului de credit nr. S07136 din 26 martie 2007 și a contractului de gaj nr. S07136A din 26 martie 2007; s-a transmis în mod forțat în posesia Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” bunul gajat în baza contractului de gaj nr. S07136A din 26 martie 2007, care aparține cu drept de proprietate Alionei Demeșco și anume: apartamentul nr.xx cu suprafața totală de xx,0 m², situat în or. Xxxxxx, str. Xxxxxxx, xx, înregistrat în Registrul bunurilor imobile sub numărul cadastral xxxxxxxx.01.xxx cu evacuarea forțată a persoanelor și a bunurilor mobiliare din acest fond imobiliar; s-a încasat de la Aliona Demeșco în beneficiul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” cheltuielile suportate pentru plata taxei de stat în valoare de 200 de lei.

Prin decizia din 22 noiembrie 2011 a Curții de Apel Comrat s-a respins ca fiind neîntemeiat apelul declarat de Aliona Demeșco și s-a menținut hotărârea din 16 mai 2011 a Judecătorei Comrat.

Prin decizia din 26 aprilie 2012 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Aliona Demeșco.

La 18 februarie 2020, Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat, a depus cerere de revizuire semnată de

Președintele raionului I.Topal împotriva deciziei din 26 aprilie 2012 a Curții Supreme de Justiție.

În susținerea cererii de revizuire, invocând prevederile art. 449 lit. b) și c) Cod de procedură civilă a indicat că la examinarea cauzei în ordine de apel și recurs, Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat nu a fost atrasă în calitate de participant la proces. Astfel, instanța de apel și cea de recurs au emis decizii în privința persoanelor care nu au fost atrase în proces.

Astfel, revizuentul a invocat drept temei de revizuire prevederile art. 449 lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

A solicitat Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat admiterea cererii de revizuire cu casarea deciziei din 26 aprilie 2012 a Curții Supreme de Justiție și a deciziei din 22 noiembrie 2011 a Curții de Apel Comrat.

Copia cererii de revizuire a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 14 mai 2020 (Vol.V, f.d.225).

La 15 iunie 2020, Banca Comercială „Moldova Agroindbank” a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

La data de 28 februarie 2020, Aliona Demeșco a expediat prin intermediul oficiului poștal în adresa Curții Supreme de Justiție o scrisoare adresată autorităților centrale în care a descris cronologia evenimentelor legate de petrecerea urmăririi penale în privința colaboratorilor Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank”.

Examinând cererea de revizuire Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72–75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Pönkä vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33–34 CtEDO).

Verificând decizia supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și conținut a unei cereri de revizuire, potrivit cărora aceasta se depune în scris, iar revizuentul, după caz, Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat, semnată de

Președintele raionului I.Topal este obligat să încadreze argumentele în temeiurile specificate expres și exhaustiv în articolul 449, anexând probele ce le confirmă. Totodată, alin. (4) din articolul citat, nu admite depunerea repetată a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri. În mod corespunzător, în cazul nerespectării acestor condiții se impune inadmisibilitatea cererii.

Prin urmare, instanța de judecată își propune să verifice respectarea acestor prescripții legale pentru autorizarea unei asemenea cereri introduse pe o cale de atac de retractare, care sunt mult mai stricte decât cerințele instituite de legislator pentru o cale de atac ordinară.

Luând în considerare cele menționate, instanța de judecată constată că cererea de revizuire a fost depusă împotriva unui act judecătoresc irevocabil, de către subiectul abilitat cu dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească în conformitate cu articolul 447 lit. a) din Codul de procedură civilă. În aceeași ordine, revizuentul a indicat temeiurile prevăzute la art. 449 lit. lit. b) și c) Cod de procedură civilă,.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că revizuentul a îndeplinit condițiile de formă cerute la articolele 446 și 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, iar fondul cererii nu a fost judecat anterior de către o instanță de judecată, fiind necesar de purces la analiza argumentelor inserate în aceasta.

Verificând temeinicia motivelor de revizuire raportate la prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că acestea nu sunt concludente și rezidă din interpretarea greșită a prevederilor art. 449 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Din norma de drept citată se deduce că circumstanțele invocate de revizuent trebuiau să existe la momentul adoptării hotărârii și că nu au putut fi prezentate din motive neimputabile participantului la proces.

Astfel, argumentele invocate în cererea de revizuire de către Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat precum că, în urma efectuării expertizei din 5 decembrie 2013 expertul a concluzionat că în 10 ordine de încasare a numerarului în rubrica „depunător” și în rubrica „suma a primit” din ordinul de eliberare a numerarului nr. 11496 din 27 martie 2007 în sumă de 189 000 de lei, semnăturile nu au fost efectuate de către Aliona Demeșco, ci de către o altă persoană cu imitarea semnăturii Alionei Demeșco, nu pot fi reținute și nu se încadrează în condițiile prevăzute la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă.

Or, în cazul în care se invocă că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei, descoperirea înscrisurilor probatoare care au fost reținute de un participant la proces, se are în vedere situația în care la data pronunțării hotărârii atacate, instanța nu a avut în vedere anumite înscrisuri, deoarece nu au putut fi înfățișate de părți din motive independente de voința lor, înscrisuri care în mod vădit erau de natură să schimbe soluția dată. Este necesar ca înscrisul invocat pentru revizuire să fie determinant, în sensul că dacă ar fi fost cunoscut de instanță cu ocazia judecării pricinii, soluția ar fi putut fi alta de cât cea pronunțată.

Totodată, Colegiul reiterează că revizuentul a indicat drept temei de revizuire faptul că prin decizia instanței de recurs nu a fost asigurat dreptul tuturor persoanelor

interesate de a participa în proces, nefiind citată pentru examinarea cauzei în ordine de apel și recurs, prin ce susține că au fost direct lezate drepturile a șase copii minori a căror drepturi și interese sunt apărute de către autoritatea tutelară.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Din analiza textului legal enunțat rezultă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi, fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul reține că deși revizuentul a invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, ultima nu a adus nici un argument pertinent care ar indica la faptul că instanțele au emis hotărârile, revizuirea căror se solicită în speță, cu privire la drepturile persoanei care nu au fost implicate în proces.

Aceste argumente sunt neîntemeiate, fiind invocate pur declarativ. Or, la caz se reține că prin încheierea protocolară din 21 august 2009 a Judecătorei Comrat autoritatea tutelară a fost atrasă în proces (vol.I, f.d.41), iar la materialele cauzei este anexată procura eliberată de Direcția Principală Sănătății și Protecției Sociale prin care s-a împuternicit specialistul principal Elena Răilean pentru a participa la examinarea prezentei cauze (vol.I, f.d.44). Acest fapt se confirmă și prin procesele-verbale ale ședinței de judecată din care se atestă participarea Elenei Răilean, reprezentant al autorității tutelare la examinarea prezentei cauze (vol.I, f.d. 49-50, 61-62, 65, 75-76, 82, 95, 110, 112, 157, 163-167).

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de revizuent se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de instanța de recurs prin decizia a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 446, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Autoritatea Tutelară Teritorială a raionului Comrat de pe lângă Administrația raionului Comrat împotriva deciziei din 26 aprilie 2012 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” împotriva Alionei Demeșco, intervenient accesoriu Organul de Tutelă și Curatelă cu privire la transmiterea silită a bunurilor gajate, cererea reconvențională depusă de Aliona Demeșco împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la recunoașterea nulității contractului de credit și a contractului de gaj.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu